Gerhard <von Hohenkirchen>; Albertus <de Saxonia>: Medizinische Sammelhandschrift

Heidelberg, 1425-1447 Seite 18r

Ca. 4 Morbum describi primo decet, hinc quotuplex sit
Simplex ostendi morbus (i. consimilibus) ceteris climeta
existens, hinc compositi, quot sint, generati
ex hiis simplicibus. Sanum describere morbum
Ca. 2m 6. conasi per oppositum video, sanitas dicitur esse
Sanus homo, solitos qui cunctos perficit actus
atque per oppositum membro solitum nequeunte
actum perficere, nunquam illum quisquis oportet (i. actum)
aut impedite membrum facit, hinc homo mox sit
de infirmis ab eodem, constat utrumque (i. sanitas et morbus)
mens tione cum preest acti, sed physicali (i. accidentali)
sunt in composito membro, per quod vadit illa (i. perficit)
actio nature. Si dormit homo, quamvis nullo
eius commoto membro, non propter id ipse
amisit sanitatem, quia posse remansit.
Illud posse quidem non fit nisi de physicali
membrorum combinatum (i. compositio), cum physica compo
est sitio causa naturalibusque tionibus
ac sibi pruncta. Sit tales situs/sitio ut
compositio ut causa naturalis simul acti
omnis, si dicatque res unaque vox variata (i. finaliter eadem)
si res hec similis (i. similis) fit res contraria morbus.
Est igitur morbus compositio cum extra
natura, ut causa nocens ac corruptioni
sed naturali, ut tales qualiter quoque
extra manet natura. Si corporis qualitates
extra naturam cadit, ut sua perdiatur
actio, tunc scire poteris quot simplicium
sunt morbi, quibus ex dictis fundamenta summe
na naturale (i. temperamentum) moderatum dicitur omne
quod non est tamen verum sic pro speciebus
sunt aialis, sed pariter comparatur in omni
re que nascitur et in spermatibus simul omni
nox instrumento naturali, patet ergo
omne quod extra naturam sit, non moderata (i. sit intemperata)
temperamentum tunc valor (i. sanitas) est, intemperamentum
morbus erit. Si tales sani sit, quippe per eorum
temperies, per intemperies fit morbus eorum
sic est scalidi, frigidi, sicci simul udi
temperies valor ipse, intemperies fit eorum
morbus, vel si quid aliud valor esse putatur
illius est semper tibi res contraria morbus.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK HEIDELBERG
BIBLIOTECA APOSTOLICA VATICANA
© Biblioteca Apostolica Vaticana
http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/bav_pal_lat_1207/0039
MANFRED LAUTENSCHLÄGER STIFTUNG